

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

**Directie Internationaal
Ondernemen**
Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Datum 24 maart 2021
Betreft Beantwoording vragen van het lid Voordewind over de virtuele handelsmissie India, de omstreden landbouwwetten, de repressie van de maatschappelijke protesten en mogelijke gevolgen voor Nederlandse bedrijven

Onze Referentie
BZDOC-1170312815-23
Uw Referentie
2021Z03446
Bijlage(n)

Geachte voorzitter,

Hierbij bieden wij de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door het lid Voordewind over de virtuele handelsmissie India, de omstreden landbouwwetten, de repressie van de maatschappelijke protesten en mogelijke gevolgen voor Nederlandse bedrijven. Deze vragen werden ingezonden op 19 februari 2021 met kenmerk 2021Z03446.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, De Minister van Buitenlandse Zaken,

Sigrid A.M. Kaag

Stef Blok

Antwoorden van de Ministers van Buitenlandse Zaken en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking op vragen van het lid Voordewind (ChristenUnie) over de virtuele handelsmissie India, de omstreden landbouwwetten, de repressie van de maatschappelijke protesten en mogelijke gevolgen voor Nederlandse bedrijven.

Directie Internationaal
Ondernemen

Onze Referentie
BZDOC-1170312815-23

Vraag 1

Is tijdens de virtuele handelsmissie met de Indiase regering van 8 tot 12 februari jl. gesproken over de vergaande nieuwe landbouwwetten in India, die in eerste instantie zonder dialoog met boerenvakbonden tot stand zijn gekomen, en de al maanden durende boerenprotesten daartegen[1], alsmede over de gevolgen die dit mogelijk heeft voor het opereren van Nederlandse bedrijven in de landbouwsector? Zo ja, wat is daarover besproken en zo nee, wat is uw mening over deze kwesties?

Antwoord

Tijdens de virtuele handelsmissie hebben geen gesprekken met de Indiase regering plaatsgevonden. Voor mijn appreciatie over de landbouwwetten verwijs ik naar de beantwoording op vragen van het lid Kuzu (DENK) met kenmerk 2021Z02921, beantwoord op 5 maart jl.

Vraag 2

Zijn de kwesties van onder meer gebonden arbeid, kinderarbeid, de discriminatie van Dalits[2], en het veelal ontbreken van een leefbaar loon of inkomen voor met name vrouwen in de Indiase landbouw tijdens de virtuele handelsmissie besproken? Zo ja, wat is daarvan het resultaat? Zo nee, op welke andere momenten en manieren werden en/of worden deze kwesties aan de orde gesteld?

Antwoord

Tijdens de kick-off van het landbouw gerelateerde deel van de virtuele handelsmissie zijn deelnemers gewezen op het belang van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Tevens is tijdens de missie een artikel¹ over maatschappelijk verantwoord ondernemen in de Indiase landbouwsector gepubliceerd en onder de aandacht van missiedeelnemers gebracht. De Nederlandse overheid verwacht van Nederlandse bedrijven die handel drijven met India of daar opereren dat zij conform de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen handelen.

Aandacht voor de positie van vrouwen, ook in de landbouwsector in India, is één van de speerpunten van de inzet van het kabinet. Vrouwen en meisjes in India worden hard geraakt door de impact van de Covid-19 crisis. Via een aantal projecten wordt getracht vrouwen en meisjes door middel van trainingen te ondersteunen zodat zij in de toekomst zoveel mogelijk in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien.

---

¹ <https://www.agroberichtenbuitenland.nl/landeninformatie/india/nieuws/2021/02/12/india-responsible-business-conduct>

Vraag 3

Is eveneens met de Indiase regering gesproken over de volgens Human Rights Watch[3] ongefundeerde beschuldigingen van criminele handelingen door acht journalisten vanwege berichtgeving over de boerenprotesten in januari 2021? Zo ja, wat is besproken en zo nee, wat is uw opvatting over deze beschuldigingen en meer algemeen over het in diskrediet brengen van journalisten en anderen die over de protesten berichten?

**Directie Internationaal
Ondernemen**

Onze Referentie
BZDOC-1170312815-23

Vraag 4

Wat vindt u van het in dit kader door de Indiase overheid afsluiten van internet, het censureren van sociale media en wat Amnesty International aanduidt als *'the escalating crackdown on protesters, farming leaders and journalists'* etc., alsmede de oproep van Amnesty tot *'immediate and unconditional release of those arrested solely for peacefully exercising their rights to freedom of expression and peaceful assembly'*? [4]

Vraag 5

Is de toenemende bredere repressie van critici van de regering, waaronder maatschappelijke organisaties, vakbonden, journalisten, academici etc. zoals onder meer beschreven in het *Global Report 2021 – India, Events in 2020*[5] van Human Rights Watch tijdens de missie of tijdens andere recente contacten van de Nederlandse met de Indiase regering door Nederland aan de orde gesteld? Zo ja, wat was de Nederlandse inzet op dit punt en de Indiase reactie daarop? Zo nee, bent u dit alsnog van plan en zo ja, wanneer, dit indringend bij de Indiase regering aan de orde te stellen?

Antwoord op vraag 3, 4 en 5

Het kabinet volgt de mensenrechtensituatie in India, inclusief de (sociale) mediavrijheid, werknemersrechten en mensenrechten in de breedste zin van het woord, op de voet en in nauw overleg met EU-partners. Zorgen over mensenrechtenkwesties worden zowel op politiek als ambtelijk niveau regelmatig naar voren gebracht, bilateraal en in EU-verband. Meest recent is dit gebeurd in hoogambtelijke gesprekken met de nieuwe Indiase ambassadeur in Nederland. In het kader van de lokale EU-India mensenrechtendialoog zullen diverse kanten van de mensenrechtensituatie worden belicht en zal het belang van een sterk maatschappelijk middenveld worden onderstreept.

Vraag 6

Wat is de stand van zaken met betrekking tot nieuwe onderhandelingen over mogelijke EU-India handels- en investeringsovereenkomsten? Staat u (nog steeds) achter de opvatting dat daarin (zo mogelijk bindende) bepalingen moeten worden opgenomen over het naleven van internationale verdragen op het gebied van onder meer arbeids- en mensenrechten? Heeft Nederland op dit gebied een bijdrage gedaan waarin de hierboven genoemde kwesties en recente ontwikkelingen zijn meegenomen aan de EU-India *'High-Level Dialogue on Trade and Investment'* van 6 februari?

Antwoord

Zoals aangegeven in de voortgangsrapportage handelsakkoorden van 21 februari 2021 (bijlage bij de Geannoteerde Agenda voor de informele Raad Buitenlandse Zaken Handel van 2 maart 2021, kamerstuk 21501-02-2294) liggen de onderhandelingen over een mogelijk EU-India handels- en investeringsakkoord

sinds de zomer van 2013 stil. Na verschillende pogingen om de EU-India Free Trade Agreement onderhandelingen te heropenen, is in juni 2018 besloten de onderhandelingen voorlopig niet te herstarten wegens een blijvend gebrek aan een gelijk ambitieniveau. De Commissie blijft de strategische dialoog met India voortzetten, o.a. via de *High Level Dialogue on Trade and Investment*, om de onderhandelingen in de toekomst te kunnen heropenen. Momenteel is er geen zicht op een herstart van de onderhandelingen. Individuele lidstaten nemen niet deel aan bovengenoemde *High Level Dialogue on Trade and Investment*, Nederland heeft dan ook geen bijdrage gedaan.

**Directie Internationaal
Ondernemen**

Onze Referentie
BZDOC-1170312815-23

[1] NRC Handelsblad, 10 februari 2021, "India krijgt geen vat op demonstrerende boeren", <https://www.nrc.nl/nieuws/2021/02/10/india-krijgt-geen-vat-op-demonstrerende-boeren-a4031243>

[2] Ethical Trading Initiative, "Base Code Guidance: Caste in Global Supply Chains", https://www.ethicaltrade.org/sites/default/files/shared_resources/ETI%20Base%20Code%20guidance%2C%20caste%20in%20global%20supply%20chains.pdf

[3] Human Rights Watch, 2 februari 2021, "India: Journalists Covering Farmer Protests Charged", <https://www.hrw.org/news/2021/02/02/india-journalists-covering-farmer-protests-charged>

[4] Amnesty International, 9 februari 2021, "India: Government must stop crushing farmers' protests and demonizing dissenters", <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2021/02/india-government-must-stop-crushing-farmers-protests-and-demonizing-dissenters/>

[5] Human Rights Watch, "India: Events of 2020", <https://www.hrw.org/world-report/2021/country-chapters/india>